

82759 - Penise (tenâsül uzvuna) el sürmek, abdesti bozar mı?

Soru

Ben, cünüp kimsenin, boy abdestinden önce ister abdest alsın veya almasın, cünüplükten arınmak için alınan boy abdestinin, abdestin yerine geçtiğini biliyorum. Fakat bir erkeğin boy abdesti alırken penisine (tenâsül uzvuna) ve kalçasına el sürmesi halinde hüküm ne olur? Bu fiil, boy abdestinden sonra abdest almayı gerektirir mi?

Detaylı cevap

Birincisi:

Cünüp olan bir erkek, boy abdesti alırken (yıkılırken) penisine (tenâsül uzvuna) el sürerse, abdest alması gerekir mi, yoksa gerekmez mi?

Bu, âlimlerin, penise el sürmekle abdestin bozulup-bozulmaması konusundaki görüş ayrılıklarına dayanmaktadır.

Âlimlerden kimisi, penise el sürmekle abdestinbozulduğu ve yeniden abdest alınması gerektiği görüşündedir.

Kimisi de, penise el sürmekle abdestin bozulmadığı, dolayısıyla yeniden abdest alması gerekmediği görüşündedir.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İslâm âlimleri -Allah onlara rahmet etsin-, penise ve edep yerinin ön kısmına el sürmekle abdestin bozulup-bozulmadığı konusunda farklı görüşlere ayrılmışlardır:

Birinci görüş:

İmam Ahmed'in mezhebine göre; penise ve edep yerinin ön kısmına el sürmek, abdesti bozar.

Bu görüşe şunu delil göstermişlerdir:

1. Safvân kızı Busra'nın -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadistir.

Safvân kızı Busra'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

مَنْ مَسَّ ذَكَرَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ. [رواه أحمد وأبو داود]

"Penisine (tenâsül uzvuna) elini süren, abdest alsın." (Ahmed ve Ebu Dâvud)

2. Ebu Hureyre'nin -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadistir.

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

إِذَا أَفْضَى أَحَدُكُمْ بِيَدِهِ إِلَى ذَكَرِهِ لَيْسَ دُونَهَا حِجَابٌ وَلَا سِتْرٌ فَقَدْ وَجَبَ عَلَيْهِ الْوُضُوءُ. [رواه الحاكم]

وصححه وأحمد والطبراني والدارقطني والبيهقي وصححه الألباني في صحيح الجامع [

"Sizden biriniz elinin içiyle (avucuyla), arada bir perde ve örtü bulunmaksızın penisine (tenâsül uzvuna) el sürerse, abdest kendisine vâcip (gerekli) olur." (Hâkim rivâyet etmiş ve hadis sahihtir, demiştir. Ayrıca, Ahmed, Taberânî, Dârekutnî ve Beyhakî de rivâyet etmişlerdir. Elbânî de, "Sahihi'l-Câmi"; hadis no: 362'de hadis, sahihtir, demiştir.)

Başka bir rivâyet ise şöyledir:

إِذَا أَفْضَى أَحَدُكُمْ بِيَدِهِ إِلَى فَزْجِهِ لَيْسَ دُونَهَا حِجَابٌ وَلَا سِتْرٌ فَقَدْ وَجَبَ عَلَيْهِ الْوُضُوءُ. [صححه الألباني في]

صحيح الجامع [

"Sizden biriniz elinin içiyle (avucuyla), arada bir perde ve örtü bulunmaksızın fercine (edep yerine) el sürerse, abdest kendisine vâcip (gerekli) olur."

3. İnsan, penisine ve edep yerinin ön kısmına elini sürdüğü zaman şehveti harekete geçebilir. Böylelikle farkına varmadan penisinden bir şey çıkabilir. Abdestin bozulması ne zaman muhtemel olursa, bu konudaki hüküm de onunla bağlantılı olur. Tıpkı uyku gibi.

İkinci görüş:

Penise el sürmek abdesti bozmaz.

Bu görüşe şunu delil göstermişlerdir:

1. Talk b. Ali'nin -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadistir.

عَنْ قَيْسِ بْنِ طَلْقٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيَّتَوْضَأُ أَحَدُنَا إِذَا مَسَّ ذَكَرَهُ؟
قَالَ: إِنَّمَا هُوَ بَضْعَةٌ مِنْكَ أَوْ جَسَدِكَ. [رواه أحمد]

"Kays b. Tâlk'tan, o da babasından rivâyet ettiğine göre, o şöyle demiştir:

Bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e:

- Birimiz, penisine (tenâsül uzvuna) elini sürerse, abdest almalı mıdır? diye sordu.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- O (tenâsül uzvu), ancak senden veya senin bedeninden bir parçadır." (Ahmed)

2. Aslolan; abdestin kalıcı olması ve abdestin bozulmamasıdır. Bu aslî durumdan (abdestlilik halinden, abdestin bozulduğuna dâir) kesin bir delil bulunmadıkça çıkmayız. Yukarıda geçen Busra ve Ebu Hureyre'nin hadisleri zayıftır.Hadisın sahih olma ihtimali olsa bile aslolan, abdestin kalıcı olmasıdır (bozulmamasıdır).Zirâ Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

لَا يَنْصَرِفُ حَتَّى يَسْمَعَ صَوْتًا أَوْ يَجِدَ رِيحًا. [رواه البخاري ومسلم ...]

"(Anüsünden/dübüründen) bir ses işitmedikçe veya bir koku hissetmedikçe namazı bırakmasın." (Buhârî; hadis no: 137. Müslim; hadis no: 361)

Bu hüküm; hissî yani yeli işitmek veya kokusunu hissetme sebebinden dolayı olduğuna göre, şer'î sebebi de böyledir.Dolayısıyla abdestin bozulduğu yeli işitmek veya kokusunu hissetmekle kesin bir şekilde bilinmedikçe, abdestin bozulduğuna hükmetmemiz mümkün değildir.

Üçüncü görüş:

Penise (tenâsül uzvuna) şehvetle el sürmek abdesti bozar.Şehvetle el sürülmediği takdirde abdest bozulmaz.

Böylelikle Busra'nın hadisi ile Talk b. Ali'nin hadisi birleştirilip arası bulunmuş olur. İki hadisten birisini tercih etme veya birinin diğerini nesh ettiğine hükmetmeden önce iki hadisi birleştirip arasını bulma mümkün ise, bunu yapmak gerekir. Çünkü iki hadisi birleştirip arasını bulmak, her iki hadise göre hareket (amel) etmek demektir. İki hadisten birini tercih edip diğerini bırakmak ise, diğerinin hükmünü geçersiz kılmak demektir.

Bu görüşü doğrulayan şey; Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Talk b. Ali'ye şu sözüdür:

إِنَّمَا هُوَ بَضْعَةٌ مِنْكَ أَوْ جَسَدِكَ. [رواه أحمد]

"O (tenâsül uzvu), ancak senden veya senin bedeninden bir parçadır." (Ahmed)

Çünkü sen, kendi penisine şehvetsiz el sürdüğün zaman, sanki bedeninden herhangi bir uzva el sürmüş gibi olursun. Böyle yaptığın zaman da abdest bozulmaz.Ama penisine şehvetle el sürersen, abdest bozulur.Çünkü sebep mevcuttur.O sebep de sen, farkına varmadan abdesti bozan bir şeyin senden çıkma ihtimalinin olmasıdır.Bundan dolayı bir kimse, penisine şehvetle el sürerse abdest bozulur,şehvetsiz el sürerse abdest gerekmez. Çünkü penise bu şekilde (şehvetle) el sürmek, vücudun diğer azalarına el sürmekten farklıdır.

Bazı âlimler, iki hadisi birleştirip arasını bulmuşlar ve şöyle demişlerdir:

Busra'nın hadisinde abdestin alınmasının emredilmesi, müstehaplık ifâde eder.

Talk b. Ali'nin hadisinde abdestin alınmasını istememesi, abdestin gerekmediğini ifâde eder.

عَنْ قَيْسِ بْنِ طَلْقٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: كُنْتُ جَالِسًا عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَأَلَهُ رَجُلٌ فَقَالَ: مَسَسْتُ ذَكَرِي، أَوْ الرَّجُلُ يَمَسُّ ذَكَرَهُ فِي الصَّلَاةِ عَلَيْهِ الْوُضُوءُ؟ قَالَ: لَا، إِنَّمَا هُوَ مِنْكَ. [رواه أحمد]

"Kays b. Talk, babasından rivâyet ettiğine göre o şöyle demiştir:

- Ben, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanında oturuyordum. Bir adam Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şöyle sordu:

- Ben, penisime (tenâsül uzvuma) el sürdüm veya namazda penisine el süren adama abdest alması gerekir mi?

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Hayır (abdest alması gerekmez). Zirâ o (penisin), senden bir parçadır." (Ahmed)

Zirâ sahâbî: "... abdest alması gerekir mi?" diyerek abdestin gerekip-gerekmediğini sormuştur. Çünkü hadiste geçen "alâ" kelimesi, zâhiren gerekliliğe delâlet eder.

Dördüncü görüş:

Şehvetle de olsa penise (tenâsül uzvuna) el sürmekle abdest alınması mutlak olarak müstehaptır. Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu görüşü tercih etmiştir.

Şehvetle de olsa penise el sürmekle abdest almak müstehaptır dediğimiz zaman, abdest almak meşrûdur ve bu fiilde ecir ve ihtiyatlı olma durumu vardır.

"Talk b. Ali'nin hadisi nesh edilmiştir (hükmü kaldırılmıştır). Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hicretin ilk günlerinde mescidini inşâ ederken Talk b. Ali kendisinin yanına gelmiş, fakat tekrar bir daha Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e dönmemiştir" iddiâsına gelince, bu iddiâ, şu sebeplerden dolayı doğru değildir:

1. İki hadisi birleştirip arasını bulmak mümkün olmadığında iki hadisten birinin nesh olduğuna hükmedilebilir. Ancak burada iki hadisi birleştirip arasını bulmak mümkündür.

2. Talk b. Ali'nin hadisindeki sebebin izâle olması (ortadan kalkması) mümkün değildir. Bir hüküm, sebep ile bağlantılı olduğu zaman o sebebin izâle olması mümkün değildir. Çünkü hükmün izâle olması mümkün değildir. Zirâ hüküm, sebep ile birlikte olur. Buradaki sebep ise Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüdür:

إِنَّمَا هُوَ بَضْعَةٌ مِنْكَ أَوْ جَسَدِكَ. [رواه أحمد]

"O (tenâsül uzvu), ancak senden veya senin bedeninden bir parçadır." (Ahmed)

Buna göre insanın penisinin (tenâsül uzvunun) herhangi bir gün insandan ayrılması ve ayrı parça hâline gelmesi mümkün değildir. Bundan dolayı iki hadisten birinin nesh olması mümkün değildir.

3. İlim ehli şöyle demişlerdir:

"İki râviden hangisinin daha önce müslüman olduğuna veya iki hadisten hangisinin daha önce olduğuna dâir tarih bilinmemektedir. Hadisi rivâyet eden sahâbî, rivâyet ettiği hadisi başka sahâbîden rivâyet etmiş olabilir. Yani; iki sahâbî, görünüşte birbirine zıt ve çelişkili olan iki hadisi rivâyet ettiği zaman, iki sahâbîden biri diğerinden sonra müslüman olmuşsa, sonra müslüman olan sahâbînin rivâyet ettiği hadisin, önce müslüman olan sahâbînin rivâyet ettiği hadisi nesh eder, diyemeyiz. Çünkü sonra müslüman olan sahâbî, bu hadisi, başka bir sahâbîden rivâyet etmiş olabilir veya Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu hadisi o sahâbîden sonra başkasına söylemiş olabilir.

Kısacası; bir insan, penisine (tenâsül uzvuna) ister şehvetle olsun, isterse şehvetsiz olsun, el sürerse, mutlak anlamda abdest alması kendisine müstehap olur. Fakat şehvetle el sürerse, abdest alması gerekir, görüşü, çok güçlü bir görüştür. Fakat ben, abdest alması gerekir, demiyorum. İhtiyatlı olan durum, abdest almasıdır."

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- "Buluğu'l-Merâm Şerhi"; c: 1, s: 259'da ise, penise (tenâsül uzvuna) şehvetle el sürmenin abdesti bozduğuna, şehvetsiz el sürmenin ise abdesti bozmadığına hükmetmiştir.

Bu görüşe göre; her kim, cünüplükten arınmak için boy abdesti alırken (yikanırken) penisine (tenâsül uzvuna) şehvetle el sürerse, boy abdesti aldıktan sonra abdest alması gerekir. Eğer penisine şehvetsiz dokunursa, abdesti alması gerekmez.

İkincisi:

Kalçaya çıplak halde el sürmek abdesti bozmadır. Burada ihtilafı olan konu; makatın bulunduğu (dışkının çıktığı) yere el sürmenin abdesti bozup-bozmadığıdır. Çünkü Safvân'ın kızı Busra'nın rivâyet ettiği hadis şu lafızla gelmiştir:

﴿[رواه النسائي وابن ماجه وصححه الألباني في صحيح النسائي]﴾ **مَنْ مَسَّ فَرْجَهُ فَلْيَتَوَضَّأْ.**

"Edep yerine (fercine) dokunan, abdest alsın." (Nesâî; hadis no: 444. İbn-i Mâce; hadis no: 481. Elbânî, "Sahîh-i Nesâî"de hadis sahihtir, demiştir.)

Makatın bulunduğu (dışkının çıktığı) yere el sürmenin abdesti bozup-bozmadığı konusundaki ihtilaf, penise (tenâsül uzvuna) el sürmenin abdesti bozup-bozmadığı konusundaki ihtilaf gibidir.

Bunun (dışkının çıktığı yerin) dışındaki yerlere gelince, bunlara el sürmek abdesti bozmadır.

Örneğin: Erbezlerine (testislere/yumurtalıklara) veya makatın her bir yanına el sürmek gibi (bunlara el sürmek abdesti bozmadır).

İmam Şâfiî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bir kimse, (çıplak halde) erbezlerine (testislerine/yumurtalıklarına) veya kalçasının iki tarafına veyahut da dizlerine el sürer, fakat penisine el sürmezse, abdest alması gerekmez." ("el-Umm"; c: 1, s: 34)

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Ashâbımız (Şâfiî âlimleri) şöyle demişlerdir: Dübür'den kasıt; menfezin bulunduğu (dışkının çıktığı) yerdir. Bunun dışında erbezlerin içine el sürmek, abdesti bozmadır. Bu konuda ihtilaf yoktur." ("el-Mecmû"; c: 2, s: 42)

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İlim ehlinin genelinin görüşüne göre, fercin ön ve arka kısmının dışındaki yerlere el sürmekle abdest bozulmaz.

Örneğin: Fercin çevresine, baldırın arka kısmına, testislere ve koltuk altına el sürmek gibi...

Çünkü bu konuda (abdestin bozulduğuna dâir) hiçbir nas (delil) yoktur ve buralara el sürmek, hakkında nas gelen yerler anlamında da (onlar hükmünde de) değildir. Dolayısıyla bu konuda hüküm sâbit olmaz." ("el-Muğnî"; c: 1, s: 119)

Allah Teâlâ en iyi bilendir.